

Jaunumi Latvijas tiesību aktos uz 2026.gada 7.augustu

Raksta autore: Aija Lasmane, Sorainen

Plānoti grozījumi Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā

Finanšu ministrija ir sagatavojusi Uzņēmumu ienākuma nodokļa (UIN) likuma grozījumu likumprojektu, kurā tiek atrisināti sekojoši jautājumi:

- **Likvidācijas kvota un atlīdzība par savu akciju iegūšanu**

UIN likuma termina “dividendes” definīcija tiek papildināta, paredzot, ka ienākums no likvidācijas kvotas un atlīdzības par savu akciju iegūšanu UIN likuma piemērošanai ir uzskatāms par dividendi. Līdz ar to, turpmāk, attiecībā uz likvidācijas kvotas un saņemtās atlīdzības jeb peļņas daļas, kura izmaksāta dalībniekam, uzņēmumam iegūstot savas akcijas, tālāku sadali būs tiesības piemērot UIN likuma 6. pantā noteikto atbrīvojumu.

- **Nosacītās dividendes reorganizācijas gadījumā**

Lai nodrošinātu atliktā UIN samaksu brīdī, kad reorganizācijas rezultātā nodokļa maksātāja pamatkapitāls tiek samazināts vai tas beidz pastāvēt, UIN likuma 7. panta pirmā daļa tiek papildināta ar 4. punktu, kas paredz, ka nosacītās dividendes iekļauj ar UIN apliekamajā bāzē, ja nodokļa maksātājs reorganizācijas rezultātā beidz pastāvēt, kā arī precizēts šā panta pirmās daļas 1. punkts, kas atrunā, ka nosacītās dividendes tiek iekļautas ar UIN apliekamajā bāzē tad, kad reorganizācijas procesā tiek samazināts nodokļa maksātāja pamatkapitāls.

- **Sociālie uzņēmumi**

No UIN likuma tiek izslēgta 8. panta divpadsmitā daļa, kas paredz īpašus noteikumus sociālajiem uzņēmumiem, proti, atskaitāmu izdevumu veidus, kuri vispārējā gadījumā ir uzskatāmi par

izdevumiem, kas nav saistīti ar saimniecisko darbību un veido ar UIN apliekamu objektu. Vienlaikus, tiek saglabāti UIN likumā noteiktie atvieglojumi attiecībā uz ziedojumu veikšanu.

- **Tirgus cenu pretkorekcija**

Risinājums paredz papildināt UIN likuma 15. pantu ar devīto daļu, ieviešot simetrisku tirgus cenas korekcijas mehānismu, kas ļauj nodokļa maksātājam samazināt ar UIN apliekamo bāzi par summu, par kuru ir palielināti saistītās personas apliekamie ienākumi atbilstoši tirgus cenai, ja tiek iesniegts attiecīgs nodokļu administrācijas apliecinājums par korekcijas rezultātā samaksāto UIN. Ņemot vērā, ka audits par transfertcenu korekciju tiek veikts attiecībā uz pārskata gadā veiktu noteiktu darījumu kopumu, pretkorekciju varēs veikt samazinot pārskata gada, par kuru veikta pretkorekcija, taksācijas periodos ar nodokli apliekamajā bāzē iekļauto dividendžu summu. Ja attiecīgajā pārskata gadā nevienā no taksācijas periodiem neveidosies ar nodokli apliekamā bāze par aprēķinātajām dividendēm vai tā būs mazāka par ārvalstīs aprēķināto darījuma starpību, nesegto summu atbilstoši UIN likuma 15. panta desmitajai daļai varēs attiecināt uz nākamajiem taksācijas periodiem, līdz attiecīgā summa tiek segta.

- **Nodokļu dubultās uzlikšanas novēršana**

Tiek veikti redakcionāli precizējumi, kas nodrošinās nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanas normu viennozīmīgu interpretāciju, vienlaikus tiesiski nostiprinot sniegtos skaidrojumus, ka UIN likuma 15. pants ir piemērojams arī nerezidentu pastāvīgo pārstāvniecību Latvijā aprēķinātajām dividendēm pielīdzinātām izmaksām.

Plānots precizēt atliktās akcīzes nodokļa maksāšanas piemērošanu atsevišķām akcīzes precēm

Rakstu autore: Inese Zlodeja

Plānots precizēt atliktās akcīzes nodokļa maksāšanas piemērošanu atsevišķām akcīzes precēm

Saeimā iesniegts likumprojekts “Grozījumi likumā “Par akcīzes nodokli””, ar kuru paredzēts precizēt atsevišķu akcīzes preču pārvietošanas kārtību atliktās nodokļa maksāšanas režīmā, kā arī koriģēt regulējumu par samazinātās akcīzes nodokļa likmes piemērošanu lauksaimniecībā izmantojamai marķētai degvielai.

Būtiskākās izmaiņas paredzētas likuma 25. pantā. To plānots papildināt ar jaunu kārtību, kas apstiprinātam noliktavas turētājam ļaus piemērot atlikto akcīzes nodokļa maksāšanu noteiktām likuma pielikumā minētām akcīzes precēm arī tad, ja uz šo preču pārvietošanu neattiecas parastās prasības par noteikta dokumenta un datorizētās sistēmas izmantošanu.

Atliktās nodokļa maksāšanas režīmu varēs piemērot, ja attiecīgās akcīzes preces no akcīzes preču noliktavas Latvijā tiek pārvietotas uz citu akcīzes preču noliktavu Latvijā vai citā dalībvalstī, izvestas uz ārvalsti vai noteiktu teritoriju, piegādātas likuma 20. pantā minētajām personām vai organizācijām citā dalībvalstī, kā arī ievestas Latvijā pārvietošanai uz akcīzes preču noliktavu.

Vienlaikus paredzēts noteikt dokumentāru pierādījumu iesniegšanas kārtību. Apstiprinātais noliktavas turētājs nemaksās akcīzes nodokli, ja Valsts ieņēmumu dienestā tiks iesniegti dokumenti vai nodokļa deklarācijai pievienots apstiprināts dokumentu saraksts, kas apliecina, ka preces ir saņemtas akcīzes preču noliktavā, izvestas no Latvijas vai saņemtas attiecīgajās organizācijās citā dalībvalstī.

Ja apliecinātie dokumenti netiks iesniegti 15 dienu laikā pēc taksācijas perioda beigām, apstiprinātam noliktavas turētājam būs jāsamaksā akcīzes nodoklis pēc likumā noteiktās likmes. Tomēr, ja nepieciešamie dokumenti tiks iesniegti vēlāk, bet ne vēlāk kā triju gadu laikā pēc noteiktā termiņa, samaksāto nodokli varēs novirzīt turpmākajiem nodokļa maksājumiem vai pēc nodokļa maksātāja rakstveida pieprasījuma atmaksāt 30 dienu laikā.

Ar likumprojektu var iepazīties [šeit](#).

Saeimā iesniegts likumprojekts “Grozījumi Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā”

Šā gada 10. jūlijā Saeimā iesniegts likumprojekts “Grozījumi Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā”. Likumprojekts paredz precizēt tonnāžas nodokļa piemērošanas regulējumu, lai to

saskaņotu ar Eiropas Komisijas prasībām par valsts atbalstu jūras transporta nozarei.

Likumprojekta mērķis ir saglabāt Latvijas tonnāžas nodokļa režīmu arī pēc 2027. gada 1. janvāra, vienlaikus pielāgojot to Eiropas Komisijas pamatnostādņēm un lēmumu praksei. Anotācijā norādīts, ka Eiropas Komisija 2026. gada 20. janvāra vēstulē informējusi Latviju, ka esošā tonnāžas nodokļa shēma vairs nav saderīga ar iekšējo tirgu, ja netiks veikti nepieciešamie grozījumi.

Grozījumi paredz precizēt, kādi kuģi un darbības kvalificējas tonnāžas nodokļa piemērošanai, tostarp ieviešot jēdzienus “attiecināmais jūras transporta kuģis”, “jūras transporta pamatdarbība” un “jūras transporta papilddarbība”. Tonnāžas nodokli paredzēts piemērot tikai attiecināmajām jūras transporta darbībām, savukārt ienākumi no citām darbībām būs apliekami vispārējā uzņēmumu ienākuma nodokļa kārtībā.

Likumprojekts arī paredz palielināt tonnāžas nodokļa aprēķinā piemērojamos koeficientus un noteikt, ka nodoklis aprēķināms par kalendārajām dienām, nevis tikai par kuģa ekspluatācijas dienām. Papildus paredzēts noteikt prasības par ES vai EEZ karogā reģistrētu kuģu īpatsvaru, tostarp vismaz 25 % sākotnējo sliekšni un pienākumu triju gadu laikā palielināt šādu kuģu proporciju līdz 60 %.

Tonnāžas nodokļa maksātāja statusu Valsts ieņēmumu dienests varēs piešķirt līdz 2031. gada 31. decembrim, savukārt uzņēmums šo statusu varēs mainīt ne agrāk kā pēc 10 taksācijas gadiem. Likumprojekts stāsies spēkā 2027. gada 1. janvārī, bet uzņēmumiem, kas tonnāžas nodokļa maksātāja statusu ieguvuši pirms 2027. gada 1. janvāra, jaunās prasības paredzēts piemērot no 2028. gada 1. janvāra.